

Per e-mail

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie

Acm-post@acm.nl

Ons kenmerk	2020.017
Uw kenmerk	
Behandeld door	Paul Giesbertz
Telefoon	06 – 5069 0310
E-mail	pgiesbertz@energie-nederland.nl
Datum	30 september 2021
Betreft	Zienswijze ontwerpcodebesluit congestiemanagement Zaaknummer: ACM/20/039621

Geachte heer/mevrouw,

Op 19 augustus 2021 heeft u het Ontwerpbesluit tot wijziging van de codes elektriciteit betreffende congestiemanagement met zaaknummer ACM/20/039621, verder te noemen het **Ontwerpbesluit**, ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen tot en met 30 september 2020 een zienswijze bij u indienen. Deze brief dient als zodanig aangemerkt te worden.

Energie-Nederland is op grond van haar statuten een belangenvereniging van energiebedrijven (producenten, leveranciers en handelaren) op de energiemarkt. Derhalve kan Energie-Nederland aangemerkt worden als representatieve organisatie van partijen op de elektriciteitsmarkt. Op grond van artikel 82 Elektriciteitswet 1998 (**Elektriciteitswet**) kan Energie-Nederland derhalve als belanghebbende worden aangemerkt. Bovendien blijkt uit vaste jurisprudentie, dat als uitgangspunt wordt genomen, dat een belangenorganisatie, die voor het belang van haar leden opkomt, daarmee opkomt voor een collectief belang, tenzij het tegendeel blijkt.

Energie-Nederland is verheugd over het feit, dat er nu een ontwerpcodewijzigingsbesluit voorligt. Energie-Nederland is met name positief over het feit, dat er thans een afwegingskader ligt hoe bij congestie om te gaan met verzoeken om nieuwe aansluitingen en verzoeken om aanvullende transportcapaciteit bij bestaande aansluitingen. Ook is Energie-Nederland verheugd dat bij dit afwegingskader een

financiële grens wordt gehanteerd en dat naast marktgebaseerde ook niet-marktgebaseerde redispatch meegenomen dient te worden.

Transparantie over congestie is belangrijk voor het goed functioneren van de markt. Derhalve is Energie-Nederland verheugd over de verdergaande transparantie door onder andere de publicatie van de onderzoeksrapporten, zoals genoemd in bijvoorbeeld de artikelen 9.10 en 9.11 Ontwerpbesluit. Op onderdelen is echter meer transparantie nodig.

Het belangrijkste pijnpunt is gelegen in het ontbreken van een vergoeding in het geval marktrestricties leiden tot een daadwerkelijke inperking van de dispatch. Het uitgangspunt van de Europese regelgeving is immers vrijheid van dispatch. Een beperking van deze vrijheid door het uitroepen van een marktrestrictie maakt inbreuk op die vrijheid. Het codebesluit zou betekenen, dat een netgebruiker niet meer zou mogen afwijken van de prognose - die een dag vooruit is afgegeven - zonder daarvoor een vergoeding te verkrijgen. Met name voor flexibele capaciteit en weersafhankelijke duurzame productie heeft dit ernstige financiële consequenties. De suggestie van ACM, dat na de sluiting van de day-ahead markt een deel van de markt door de netbeheerder - in het geval van een congestie - buiten spel gezet kan worden, is af te wijzen. Juist de intraday markt en de onbalansmarkt zijn cruciaal voor een efficiënte integratie van weersafhankelijke productie. Het vergoeden van alle vormen van congestiemanagement is derhalve in het belang van een duurzame, betrouwbare en doelmatige elektriciteitsvoorziening, het bevordert het doelmatig handelen van netbeheerders en marktpartijen en het bevordert de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt.

Daarnaast bestaat er onduidelijkheid over de noodzaak en rol van de CSP in samenhang met andere marktrollen.

De hiervoor genoemde pijnpunten worden hierna verder uitgewerkt. Naar de mening van Energie-Nederland is bij deze punten sprake van strijd met artikel 13 van Verordening 2019/943 (de **Elektriciteitsverordening**) en/of strijd met artikel 36 lid 1 sub c (ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt), d (bevordering van het doelmatig handelen van afnemers) en/of e (goede kwaliteit van de dienstverlening van netbeheerders) Elektriciteitswet. Bovendien is in een aantal gevallen sprake van een gebrek aan transparantie en/of verstoring van een gelijk speelveld. Energie-Nederland licht dit in het vervolg van deze zienswijze nader toe.

1. Uitgangspunt

- 1) Op grond van artikel 16 lid 1 sub f Elektriciteitswet heeft de netbeheerder de wettelijke taak om op grondslag van artikel 24 Elektriciteitswet ten behoeve van derden transport van elektriciteit uit te voeren. Op grond van artikel 24 lid 1 Elektriciteitswet is de netbeheerder verplicht aan degene die daarom verzoekt een

aanbod te doen om ten behoeve van de verzoeker het transport van elektriciteit uit te voeren. Op grond van lid 2 geldt deze verplichting niet voor zover de netbeheerder voor het gevraagde transport redelijkerwijs geen capaciteit ter beschikking heeft. Een weigering transport uit te voeren is met redenen omkleed.

- 2) Zowel in artikel 9.2 Netcode Elektriciteit als in artikel 9.2 Ontwerpbesluit wordt deze plicht nader uitgewerkt. Op grond van deze artikelen controleren de netbeheerders (zowel TenneT als de regionale netbeheerders) of er transportproblemen zijn te verwachten. Op grond van zowel artikel 9.2 lid 3 Netcode Elektriciteit als van artikel 9.2 lid 3 Ontwerpbesluit treft de netbeheerder maatregelen om geconstateerde problemen op te lossen, bijvoorbeeld door verzoeken aan de aangeslotenen om meer of minder af te nemen of te produceren.
- 3) Kortom, het uitgangspunt is de wettelijke plicht een verzoek om transport te honoreren.

2. Onderzoek toepassen congestiemanagement

Alleen onderzoek bij aanvraag nieuwe capaciteit of bij natuurlijke groei

- 4) In § 9.2, artikel 9.10 lid 1 Ontwerpbesluit wordt het volgende bepaald:

“In het onderzoek, zoals bedoeld in artikel 9.6, eerste lid, en artikel 9.7, eerste lid, onderzoekt de netbeheerder voor een gebied waarvoor de netbeheerder een vooraankondiging heeft afgegeven, de mogelijkheden voor de toepassing van congestiemanagement, uitgaande van de mogelijkheden zoals bedoeld in paragrafen 9.9, 9.10 en 9.11 voor het toepassen van congestiemanagement.”
- 5) In randnummer 39 Ontwerpbesluit wordt gesteld, dat

“in paragraaf 9.2 van de gewijzigde Netcode wordt verduidelijkt op welke wijze de netbeheerder beoordeelt wat de aanwezige, benodigde en beschikbare transportcapaciteit in zijn net is, met als uiteindelijk doel om te beoordelen of hij kan voldoen aan de gevraagde [artikel 9.6 Ontwerpbesluit (nieuw)] of, in het geval van natuurlijke groei [artikel 9.7 Ontwerpbesluit], benodigde transportcapaciteit.”
- 6) Uit voetnoot 14 blijkt, dat met ‘natuurlijke groei’ bestaande afnemers worden bedoeld die al transportcapaciteit hebben, maar deze wensen uit te breiden binnen de capaciteit van hun aansluiting.
- 7) Dit alles betekent naar de mening van Energie-Nederland, dat een *onderzoek* naar het al dan niet toepassen van congestiemanagement alleen plaatsvindt indien sprake is van een aanvraag voor nieuwe transportcapaciteit of een aanvraag voor aanvullende transportcapaciteit boven de in de Transport- en Aansluitovereenkomst (ATO) overeengekomen transportcapaciteit en niet voor zover het gebruik van transportcapaciteit valt binnen de in de ATO overeengekomen capaciteit. Voor de goede orde merkt Energie-Nederland op, dat congestie betrekking heeft op fysieke capaciteit en niet op contractuele capaciteit.

Verzoek

- 8) Het Ontwerpbesluit is hierover onvoldoende duidelijk en daarmee in strijd met artikel 36 lid 1 sub f Elektriciteitswet. Energie-Nederland verzoekt ACM hierover duidelijkheid te verstrekken en te bevestigen dat geen onderzoek plaatsvindt voor zover sprake is van gevraagde transportcapaciteit binnen de in de ATO overeengekomen capaciteit.
- 9) Als in de hiervoor genoemde situatie toch een onderzoek dient plaats te vinden dan begrijpt Energie-Nederland de betekenis van het onderzoek niet. Congestiemanagement dient immers altijd ingezet te worden, ofwel met marktgebaseerde redispatch en als dat niet mogelijk is via niet-marktgebaseerde redispatch.
- 10) Energie-Nederland begrijpt dan ook niet het onderscheid tussen artikel 9.7 lid 2 en lid 3 Ontwerpbesluit. Beide situaties leiden immers tot het toepassen van congestiemanagement. Artikel 9.7 lid 2 Ontwerpbesluit leidt tot marktgebaseerde redispatch met vooraf overeengekomen specificaties (bijlage 12). Artikel 9.7 lid 3 Ontwerpbesluit leidt zowel tot marktgebaseerde redispatch met vooraf overeengekomen specificaties als tot andere vormen van marktgebaseerde redispatch en niet- marktgebaseerde redispatch.

Verzoek

- 11) Energie-Nederland verzoekt ACM hieromtrent duidelijkheid te verstrekken en bovendien het Ontwerpbesluit te vereenvoudigen.
- 12) In randnummer 41 Ontwerpbesluit geeft ACM ter toelichting van artikel 9.10 lid 2 Ontwerpbesluit aan, dat de netbeheerder altijd een bepaalde mate van congestiemanagement dient toe te passen, behoudens een aantal uitzonderingen. Naar de mening van Energie-Nederland zijn deze uitzonderingen niet van toepassing bij het oplossen van fysieke congestie zoals in § 9.1 Ontwerpbesluit beschreven, behalve wellicht de uitzondering voor het toepassen van niet-marktgebaseerde redispatch om de vraag naar transport van verbruikende afnemende afnemers te verminderen. Dit is een gevolg van de wettelijke plicht tot transport zoals genoemd in artikel 16 lid 1 sub f Elektriciteitswet.

Verzoek

- 13) Energie-Nederland verzoekt ACM hieromtrent duidelijkheid te verstrekken en de formulering van dit artikel aan te passen, bijvoorbeeld door in artikel 9.10 lid 2 sub a Ontwerpbesluit de zinsnede “De netbeheerder hoeft geen congestiemanagement toe te passen ...” te vervangen door “De netbeheerder behoeft in het onderzoek congestiemanagement niet in overweging te nemen”.
- 14) In artikel 9.10 lid 2 sub a Ontwerpbesluit is bepaald dat de netbeheerder in het kader van een onderzoek geen congestiemanagement in overweging behoeft te nemen als de periode van het verwachte tekort korter duurt dan 1 jaar. In randnummer 47 geeft ACM ter motivering aan, dat de kosten en tijd die gemoeid zijn met het inrichten van een congestiemanagementregime niet opwegen tegen de periode waarin congestiemanagement moet worden toegepast.

- 15) Energie-Nederland gaat er vanuit dat een regime voor congestiemanagement per definitie ingericht dient te zijn. En zelfs als er iets ingericht zou moeten worden voor een individueel verzoek tot transportcapaciteit ten behoeve van een nieuwe aansluiting, dan nog kunnen de daarmee gemoeide tijd en kosten gering zijn omdat normaal gesproken alleen met die verzoeker voor extra transportcapaciteit congestiemanagement geïmplementeerd behoeft te worden. Er is dus geen sprake van incrementele inspanning, tijd, moeite of kosten voor het inrichten van congestiemanagement.
- 16) Tot slot mag een dergelijke uitzondering (geen congestiemanagement als de periode van het verwachte tekort korter duurt dan 1 jaar) niet leiden tot herhaalde toepassing van deze uitzondering. Het kan immers niet zo zijn, dat na het verstrijken van die periode zonder oplossing van de congestie de netbeheerder wederom kan aangeven dat de congestie nu echt binnen 1 jaar opgelost zal zijn waardoor wederom geen congestiemanagement toegepast zou behoeven te worden.

Verzoek

- 17) Energie-Nederland verzoekt ACM dan ook artikel 9.10 lid 2 sub a Ontwerpbesluit te schrappen.
- 18) In onderdeel 2 van Bijlage 14 is een opsomming opgenomen van de elementen, die ten minste in het onderzoeksrapport congestiemanagement ten behoeve van de marktanalyse opgenomen dienen te worden. Naar de mening van Energie-Nederland ontbreekt echter een onderbouwde schatting van de kosten van (niet-) marktgebaseerde redispatch. In het algemeen moeten netbeheerders zowel marktgebaseerde als niet-marktgebaseerde redispatch als gecontracteerde capaciteitsrestricties meenemen als opties in het onderzoek.
- 19) Energie-Nederland merkt op, dat bijvoorbeeld de hoeveelheid beschikbare flexibiliteit en de prijs ervan afhankelijk zijn van diverse factoren. Netbeheerders zullen in het onderzoek naar congestiemanagement uitgaan van aannames. Die aannames hebben impact op de kosten, die netbeheerders in het kader van het onderzoek inschatten. Daarom dienen deze aannames transparant gemaakt te worden in het onderzoek.

Verzoek

- 20) Energie-Nederland verzoekt de ACM ten behoeve van de transparantie de hiervoor genoemde onderbouwing van kosten, aannames en gehanteerde technische en financiële eisen toe te voegen aan de opsomming van onderdeel 2 bijlage 14.

3. Maatstaven

- 21) Naar de mening van Energie-Nederland dient voor het al dan niet toepassen van (aanvullend) congestiemanagement slechts getoetst te worden aan hetgeen maatschappelijk gezien efficiënt of wenselijk is. In artikel 9.30 Ontwerpbesluit noemt ACM daartoe twee maatstaven; een financiële grens (lid 2 sub c) en een technische grens (lid 2 sub d).

Financiële grens

- 22) In onder andere de randnummers 49 e.v. en 112 e.v. Ontwerpbesluit stelt ACM het redelijk te achten om een financiële grens te stellen waarboven de netbeheerder niet langer verplicht is om een aanbod te doen tot het uitvoeren van transport zoals bedoeld in artikel 24 lid 1 Elektriciteitswet. Voor Energie-Nederland is het niet mogelijk te beoordelen of de financiële grens van € 2,50 per MWh juist is gekozen. Wel wordt opgemerkt dat een te lage grens leidt tot onterechte afwijzingen van verzoeken om meer transportcapaciteit. Een te hoge grens leidt tot inefficiënte maatregelen in het kader van congestiemanagement.

Verzoek

- 23) Energie-Nederland verzoekt ACM dan ook om een periodieke evaluatie van deze grens, voor de eerste maal twee jaar na inwerkingtreding van dit besluit. De plicht tot evaluatie dient opgenomen te worden in het Ontwerpbesluit.
- 24) In randnummer 116 Ontwerpbesluit stelt ACM dat een producerende afnemer de afweging maakt of de waarde van de energie, die hij niet kan invoeden, opweegt tegen de heffing, die hij ontvangt voor congestiemanagement. Naar de mening van Energie-Nederland is deze stelling niet juist. Een producent dient op grond van REMIT beschikbare capaciteit aan te bieden. Op het moment dat hij daartoe door de netbeheerder wordt beperkt moet hij daar dan ook voor gecompenseerd worden.

Technische grens

- 25) In randnummer 50 Ontwerpbesluit stelt ACM, dat net zoals bij de financiële bovengrens bij het bereiken van de technische bovengrens geldt dat de netbeheerder niet langer verplicht is om congestiemanagement toe te passen.
- 26) In randnummer 156 e.v. Ontwerpbesluit licht ACM de gekozen technische grens uit artikel 9.10 lid 2 sub d Ontwerpbesluit nader toe. Energie-Nederland begrijpt de motivering van de hoogte van de bovengrens echter niet.
- 27) Naar de mening van Energie-Nederland moet congestiemanagement in de toekomst zodanig worden vormgegeven dat netbeheerders van de effectiviteit ervan uit kunnen gaan. Dit zou betekenen, dat het stellen van een technische grens onnodig is. Zolang de regionale netbeheerders de komende jaren nog niet kunnen vertrouwen op de effectiviteit van congestiemanagement, is het toepassen van een technische grens acceptabel. Voorwaarde is wel, dat gestreefd wordt naar het verhogen van de effectiviteit van congestiemanagement en dat toetsing van de effectiviteit van congestiemanagement periodiek plaatsvindt opdat de technische grens - indien mogelijk - verhoogd of zelfs geschrapt kan worden.

Verzoek

- 28) Energie-Nederland verzoekt ACM dan ook om een periodieke evaluatie van de technische grens, voor de eerste maal twee jaar na inwerkingtreding van dit besluit.

De plicht tot evaluatie dient opgenomen te worden in het Ontwerpbesluit. Indien blijkt dat de effectiviteit van congestiemanagement onvoldoende zeker is dan dienen daartoe maatregelen genomen te worden met als doel de technische grens te verhogen of zelfs te schrappen.

4. Redispatch

29) Artikel 2 sub 4 Elektriciteitsverordening definieert congestie als:

“een situatie waarin niet aan alle verzoeken van marktdeelnemers betreffende handel tussen netgebieden kan worden voldaan, aangezien de fysieke stromen op de netelementen die niet in deze stromen kunnen voorzien daardoor in aanzienlijke mate zouden worden getroffen”.

30) Op het moment, dat sprake is van congestie, dient congestiemanagement plaats te vinden. Dat kan met behulp van redispatch. Artikel 2 sub 23 Elektriciteitsverordening definieert redispatch als:

“een maatregel, met inbegrip van beperking, die door een of meerdere transmissiesysteembeheerders of distributiesysteembeheerders wordt geactiveerd door een wijziging van het productie- en/of belastingspatroon teneinde de fysieke stromen in het elektriciteitssysteem te veranderen en fysieke congestie te verlichten of de systeemveiligheid op een andere manier te waarborgen”.

31) Op grond van artikel 13 lid 2 Elektriciteitsverordening worden de middelen, waarop redispatching betrekking heeft, gekozen uit productie-, energieopslag- of verbruikersinstallaties die gebruikmaken van *marktgebaseerde mechanismen*; hiervoor vindt een financiële vergoeding plaats.

32) Op grond van artikel 13 lid 3 Elektriciteitsverordening mag *niet-marktgebaseerde redispatching* van productie, opslag en vraagrespons uitsluitend plaatsvinden in enkele met name genoemde gevallen. Op grond van artikel 13 lid 7 Elektriciteitsverordening wordt ook niet-marktgebaseerde redispatching onderworpen aan een financiële vergoeding door de systeembeheerder aan de beheerder van de installatie waarvoor redispatching plaatsvindt.

33) Congestiemanagement vindt met andere woorden plaats op vrijwillige basis tegen vooraf overeengekomen voorwaarden (marktgebaseerde redispatch) of de netbeheerder legt eenzijdig maatregelen op (niet-marktgebaseerde redispatch). Alle door de netbeheerder gehanteerde maatregelen dienen aan de marktpartij vergoed te worden.

Marktgebaseerde redispatch

34) In artikel 9.30 lid 1 Ontwerpbesluit staat bepaald, dat netbeheerders in het desbetreffende congestiegebied congestiemanagement toepassen overeenkomstig het in artikel 9.11 lid 1 Ontwerpbesluit genoemde onderzoek. In artikel 9.11 lid 1 Ontwerpbesluit staat bepaald, dat indien uit het onderzoek, zoals genoemd in artikel 9.10 lid 1 Ontwerpbesluit blijkt dat congestiemanagement overeenkomstig

de paragrafen 9.9, 9.10 en 9.11 een oplossing biedt, een congestiemelding zal volgen. De verwijzingen zijn naar de mening van Energie-Nederland niet juist of in elk geval onduidelijk.

Verzoek

- 35) Energie-Nederland verzoekt ACM de verwijzingen nader te verduidelijken.
- 36) In artikel 9.31 lid 1 sub a Ontwerpbesluit staat bepaald, dat de netbeheerders congestiemanagementdiensten verkrijgen door redispatch producten overeenkomstig bijlage 11 of capaciteitsbeperkingen overeenkomstig bijlage 12 in te kopen. Het gaat hier om marktgebaseerde producten. Naar de mening van Energie-Nederland is de opsomming van bijlage 11 te beperkt. Tussen netbeheerders en aanbieders van flexibiliteit zouden ook andere (bilaterale) afspraken - zoals bijvoorbeeld een must-run - gemaakt kunnen worden. Dergelijke bilaterale afspraken zijn niet in de opsomming opgenomen. Derhalve kunnen die producten op grond van deze bijlage niet aangemerkt worden als redispatch, hoewel het wel gaat om marktgebaseerde producten. Bovendien zijn de vrijwillig aangeboden capaciteitsbeperkingen, zoals opgenomen in artikel 9.31 lid 1 sub b Ontwerpbesluit eveneens aan te merken als marktgebaseerde redispatch.

Verzoek

- 37) Energie-Nederland verzoekt ACM ook andere (bilaterale) afspraken toe te laten als bieding redispatch en de capaciteitsbeperkingen uit bijlage 12 eveneens aan te merken als bieding redispatch. Tevens verzoekt Energie-Nederland de specificaties van deze producten in de betrokken bijlagen op te nemen. Dit zou eenvoudig kunnen geschieden door in de bijlagen 11 en 12 geen limitatieve opsomming op te nemen zoals in het Ontwerpbesluit is geschied.
- 38) Vervolgens is in artikel 9.31 lid 2 aan het einde de volgende zin opgenomen: *“Voor deze contracten geldt een prijs die niet hoger is dan in het normaal economisch verkeer gebruikelijk”*. Energie-Nederland begrijpt de toevoeging van deze zin niet.

Verzoek

- 39) Energie-Nederland verzoekt ACM alle condities waaraan een biedprijs moet voldoen te schrappen aangezien REMIT van toepassing is en daarmee het verbod op prijsmanipulatie.

(Markt)restricties: Interpretatie

- 40) Op grond van artikel 9.2 lid 4 Ontwerpbesluit krijgt de netbeheerder de mogelijkheid restricties op te leggen indien na het oplossen van het transportprobleem de mogelijkheid bestaat dat in hetzelfde net opnieuw één of meer transportproblemen optreden.
- 41) In de eerste plaats gebruikt ACM het begrip (markt)restrictie in het Ontwerpbesluit naar de mening van Energie-Nederland niet overeenkomstig de bedoelingen van de partijen op de elektriciteitsmarkt. Naar de mening van Energie-Nederland betekent het opleggen van marktrestricties thans in de praktijk dat de betrokken afnemer niet zonder overleg met de netbeheerder mag afwijken van zijn prognose. Als de afnemer toch wil afwijken, moet overleg plaatsvinden met de netbeheerder. De netbeheerder heeft dan de mogelijkheid om te controleren of de gewenste

afwijking toch mogelijk is. Indien er geen problemen zijn kan de afnemer alsnog afwijken en kan hij een aangepaste prognose indienen. Indien de netbeheerder constateert dat de gewenste afwijking wel leidt tot overschrijding van de bedrijfszekerheidscriteria, dan leidt dat tot een expliciete capaciteitsbeperking voor die afnemer. Alleen de tweede situatie leidt daadwerkelijk tot een beperking van de dispatch. Deze dient vergoed te worden.

- 42) Het opleggen van een marktrestrictie (expliciete capaciteitsbeperking) voor een bepaald deel van het net, leidt dan ook niet tot een vergoeding aan alle getroffen aangeslotenen. Alleen als een afnemer wil afwijken en de netbeheerder constateert dat die afwijking niet kan worden toegestaan, is er daadwerkelijk sprake van een beperking van de dispatch. Deze mogelijkheid biedt de netbeheerders een instrument om de bedrijfszekerheid van het net beter onder controle te houden.
- 43) Energie-Nederland is van mening dat de hierboven verwoorde uitleg van “marktrestricties” ook overeenkomt met de bedoelingen van de netbeheerders. De uitleg van ACM in randnummer 185 Ontwerpbesluit, dat een netbeheerder bij het afroepen van een marktrestrictie geen vergoeding behoeft te betalen, wijkt naar de mening van Energie-Nederland af van de bedoelingen van de netbeheerders. De uitleg van ACM is in de diverse besprekingen door geen van de stakeholders als een wenselijke toevoeging opgevoerd.

Verzoek

- 44) Energie-Nederland verzoekt ACM het Ontwerpbesluit zodanig aan te passen, dat verduidelijkt wordt dat het opleggen van een marktrestrictie niet per se betekent dat een afnemer niet meer kan afwijken van zijn prognose, maar dat het opleggen van een marktrestrictie betekent dat overleg met de netbeheerder nodig is als een afnemer van zijn prognose wil afwijken.

Marktrestricties: vergoeding

- 45) In randnummer 94 geeft ACM aan, dat uit de Elektriciteitsverordening geen voorschriften volgen voor de vergoeding van de capaciteitsbeperkingen als bedoeld in bijlage 12 van de gewijzigde Netcode. Ook in randnummer 185 Ontwerpbesluit stelt ACM dat wanneer de netbeheerder een marktrestrictie afroept hij daar geen vergoeding tegenover behoeft te stellen. Uit de randnummers 15 tot en met 17 blijkt echter, dat op grond van artikel 13 Elektriciteitsverordening elke beperking (redispatch) van de vrijheid van handelen (dispatch) vergoed dient te worden aan de betrokken marktpartij of dat nu gaat om een overeengekomen maatregel (marktgebaseerd) of om een eenzijdig opgelegde maatregel (niet-marktgebaseerd). Energie-Nederland is het met de stellingen van ACM in de randnummers 94 en 185 van het Ontwerpbesluit dan ook volstrekt oneens.
- 46) Het financieel vergoeden van daadwerkelijke beperkingen van de dispatch na het opleggen van een marktrestrictie betekent geen welvaartsverlies. Het betekent in eerste instantie een andere verdeling van de kosten. Het vergoeden van congestiemanagement leidt tot kosten voor de netbeheerder, waarbij de netbeheerder in staat moet zijn om deze kosten via de nettarieven te dekken. Het niet vergoeden van daadwerkelijke beperkingen van de dispatch na het opleggen van een marktrestrictie betekent daarentegen hogere kosten voor de netgebruikers. Deze kosten zullen uiteindelijk via de marktprijs ten laste komen van de

eindgebruikers/consumenten. Met andere woorden, in het geval daadwerkelijke beperkingen van de dispatch na het opleggen van een marktrestrictie *niet* worden vergoed, worden de kosten van onvoldoende transportcapaciteit bij de markt gelegd in plaats van bij de netbeheerder hoewel het zijn wettelijke taak is om te zorgen voor voldoende transportcapaciteit.

- 47) Als een daadwerkelijke beperking van de dispatch na het opleggen van een marktrestrictie niet vergoed zou worden dan leidt dat tot inefficiënties, welvaartsverlies en meerkosten voor de consument. Daarbij spelen onder andere de volgende effecten een rol:
- a. De netbeheerder draagt niet de kosten van de congestie en heeft dus geen prikkel om werkzaamheden in het net kosteneffectief in te plannen.
 - b. Het is inefficiënt als de kosten worden gelegd bij de netgebruikers, die het risico op congestie niet of nauwelijks kunnen inschatten. Netbeheerders daarentegen kunnen dat risico beter inschatten. Derhalve vallen de maatschappelijke kosten lager uit als de netbeheerders deze ook dragen.
 - c. De netbeheerder heeft geen mogelijkheid om de gevolgen van de congestie bij *die* netgebruikers neer te leggen, die tegen de laagste kosten bij kunnen dragen aan het oplossen van de congestie, met andere woorden bij de netgebruikers, die het minste last hebben van een eventuele capaciteitsrestrictie.
 - d. Van het Ontwerpbesluit gaat een ongewenste prikkel uit om incorrecte prognoses in te dienen, waardoor de netbeheerder waarschijnlijk genoodzaakt zal worden om meer congestiemanagement op day-ahead basis uit te voeren dan nodig is. Deze netgebruikers hebben er baat bij om mee te doen aan congestiemanagement in de day-ahead fase om de kans te verlagen dat zij getroffen worden door een marktrestrictie.
- 48) Overigens als een daadwerkelijke beperking van de dispatch na het opleggen van een marktrestrictie niet vergoed zou worden dan worden ook hernieuwbare productiemiddelen en flexibele netgebruikers zoals opslag getroffen. Voor productie uit zon en wind geldt, dat de onzekerheid van hun productie in de day-ahead fase groot is. Hun prognoses zijn per definitie onnauwkeurig. Een marktrestrictie kan derhalve leiden tot ernstige reducties in de hoeveelheid geproduceerde duurzame elektriciteit.
- 49) Voor flexibele netgebruikers geldt, dat zij de waarde van hun flexibiliteit met name op de intraday en onbalansmarkt te gelde moeten maken. Een marktrestrictie kan betekenen dat een flexibele netgebruiker niet meer actief kan zijn op de intraday en onbalansmarkt.
- 50) Een daadwerkelijke beperking van de dispatch na het opleggen van een marktrestrictie zonder vergoeding bij productie uit hernieuwbare bronnen en flexibele netgebruikers is dan ook tegengesteld aan de bevordering van de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Verzoek

- 51) Energie-Nederland verzoekt ACM het Ontwerpbesluit zodanig aan te passen, dat elke eventuele daadwerkelijke beperking van handelen na het opleggen van een marktrestrictie door de netbeheerder wordt vergoed.

Overige vergoedingen

- 52) In artikel 9.44 lid 1 Ontwerpbesluit stelt ACM dat voor het uitvoeren van een overeenkomstig artikel 9.45 lid 5 Ontwerpbesluit opgedragen beperking de netbeheerder een vergoeding betaalt die *niet hoger* is dan het in artikel 13 lid 7 Elektriciteitsverordening beschreven minimum. In dit artikel lid staat echter het volgende bepaald:

“Dergelijke financiële vergoeding is ten minste gelijk aan [onderstreping Energie-Nederland] het hoogste van de volgende elementen of een combinatie ervan indien het toepassen van uitsluitend het hoogste zou leiden tot een ongerechtvaardigd lage of een ongerechtvaardigd hoge vergoeding”.

- 53) Met andere woorden, de Elektriciteitsverordening geeft een minimum weer. In het Ontwerpbesluit wordt bepaald, dat dit minimum ook meteen het maximum is. Dat gaat verder dan de Elektriciteitsverordening voorschrijft. In randnummer 101 van het Ontwerpbesluit stelt ACM terecht, dat ‘zij in de gewijzigde Netcode aan de vaststelling van deze vergoedingen echter geen eigen invulling kan geven, omdat de Elektriciteitsverordening immers rechtstreeks doorwerkt en niet mag worden omgezet in nationale wetgeving.’. Energie-Nederland vraagt zich dan ook oprecht af waarom ACM in artikel 9.44 lid 1 Ontwerpbesluit dan wel een beperking oplegt ten opzichte van de Elektriciteitsverordening. Een beperking is immers in strijd met artikel 13 lid 7 Elektriciteitsverordening.

Verzoek

- 54) Energie-Nederland verzoekt ACM het Ontwerpbesluit dienovereenkomstig aan te passen.

Redispatch overige opmerkingen

- 55) Naar de mening van Energie-Nederland ontbreekt in artikel 9.2 lid 4 Ontwerpbesluit in de eerste zin tussen de woorden “het” en “oplossen” het woord “volledig”. De tekst zou als volgt dienen te luiden: “Indien na het *volledig* oplossen van het transportprobleem de mogelijkheid bestaat..”. Naar de mening van Energie-Nederland is deze aanvulling van groot belang voor een betrouwbare elektriciteitsvoorziening (artikel 36 lid 1 sub b Elektriciteitswet) en voor de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt (artikel 36 lid 1 sub c Elektriciteitswet).

Verzoek

- 56) Energie-Nederland verzoekt ACM het woord ‘volledig’ toe te voegen.
- 57) In randnummer 186 Ontwerpbesluit stelt ACM dat een marktrestrictie in de meeste gevallen inhoudt dat een opwaartse bijstelling van opwek in dat deel van het net niet langer wordt toegestaan. Naar de mening van Energie-Nederland dient een dergelijke marktrestrictie ook van toepassing te zijn op opslag en verbruik. Indien dat niet het geval zou zijn, dan zou sprake zijn van discriminatie van netgebruikers

hetgeen is verboden op grond van onder andere de artikelen 1 sub b, 3 sub q 12 lid 1 en 13 lid 1 Elektriciteitsverordening en de artikelen 31 lid 2 (distributiesysteembeheerders) en 40 lid 1 sub f (transmissiesysteembeheerders) Richtlijn 2019/944 (**Elektriciteitsrichtlijn**).

Verzoek

- 58) Energie-Nederland verzoekt ACM het Ontwerpbesluit hierop aan te passen.
- 59) Voorts stelt ACM in randnummer 187 dat een marktrestrictie een geoorloofde uitzondering is op de vrijheid van dispatch. Dit is juist. Het eerste deel van de definitie van 'redispatch' luidt immers *een maatregel, met inbegrip van beperking*. Echter, in randnummer 188 stelt ACM ten onrechte: *"De ACM acht het niet redelijk dat een netbeheerder, nadat deze een geconstateerd transportprobleem heeft verholpen, tot aan real time verantwoordelijk wordt gehouden voor het middels redispatch oplossen van iedere wijziging van de prognosegegevens die de kans op congestie vergroot."*
- 60) Naar de mening van Energie-Nederland is er geen wettelijke bepaling, die bepaalt dat de markt ophoudt na de sluiting van de day-aheadmarkt. Sterker nog, in artikel 13 lid 2 Elektriciteitsverordening worden voor redispatching gebruikte balanceringsenergiebiedingen expliciet genoemd. Dergelijke biedingen vinden plaats na de sluiting van de day-aheadmarkt.
- 61) Kortom, de netbeheerder is altijd verantwoordelijk voor het bedrijfszeker bedrijven van het net. Maar marktpartijen blijven verantwoordelijk voor het afstemmen van vraag en aanbod ook na sluiting van de day-ahead markt. En ook dit dienen de netbeheerders te faciliteren.

Verzoek

- 62) Energie-Nederland verzoekt ACM het Ontwerpbesluit zodanig aan te passen dat elke eventuele daadwerkelijke beperking van de vrijheid van handelen na het opleggen van een marktrestrictie door de netbeheerder wordt vergoed.
- 63) In randnummer 189 stelt ACM, dat de aangeslotene in het geval er een marktrestrictie wordt afgeroepen zijn vraag naar transport enkel op de intraday markt niet kan aanpassen. Naar de mening van Energie-Nederland is dit eveneens van toepassing op de balanceringsmarkt.

Verzoek

- 64) Energie-Nederland verzoekt ACM hierover uitsluitel te verstrekken.
- 65) Tot slot stelt ACM in randnummer 190 Ontwerpbesluit dat de vrijheid van dispatch is gebaseerd op artikel 7.1 lid 2 Netcode Elektriciteit. Naar de mening van Energie-Nederland vloeit dit artikel voortvloeit uit artikel 12 lid 1 Elektriciteitsverordening. Dit artikel beschrijft de vrijheid van dispatch.

5. Varia

- 66) Tot slot heeft Energie-Nederland nog de volgende opmerkingen.
- 67) In artikel 9.1 lid 2 Ontwerpbesluit wordt gesproken over “..... *in staat dagelijks het vermogen dat de volgende dag meer of minder kan worden afgenomen, respectievelijk meer of minder kan worden geproduceerd, ter beschikking te stellen van de netbeheerder...*”. In lid 3 is de beschrijving veel ruimer. Daar wordt gesproken over “... *overeengekomen voorwaarden een bijdrage te leveren aan het oplossen van fysieke congestie...*”. Energie-Nederland pleit ervoor om in lid 2 een vergelijkbare formulering te gebruiken.
- 68) Op grond van artikel 9.1 lid 4 Ontwerpbesluit krijgt alleen de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet de bevoegdheid om de grens tot verplichte bijdrage aan het oplossen van fysieke congestie te verlagen tot ten laagste 1 MW. Energie-Nederland vraagt zich af waarom die mogelijkheid niet bestaat voor de regionale netbeheerders.
- 69) In artikel 9.2 lid 6 sub a Ontwerpbesluit staat bepaald, dat in de communicatie de richting waarvoor de restrictie geldt, wordt aangegeven. Naar de mening van Energie-Nederland zou daaraan toegevoegd moeten worden dat bij een neergaande richting de restrictie niet van toepassing is op weersafhankelijke productie.
- 70) Aan artikel 9.2 lid 9 Ontwerpbesluit dient na “het derde” toegevoegd te worden “en het vierde”. De tekst komt dan als volgt te luiden: “zoals bedoeld in het derde *en vierde lid*”.
- 71) Aan artikel 9.3 Ontwerpbesluit dient ter bevordering van de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt (artikel 36 lid 1 sub c Elektriciteitswet) en ter bevordering van het doelmatig handelen van afnemers (artikel 36 lid 1 sub d Elektriciteitswet) een lid 4 toegevoegd te worden. In dat lid zou bepaald moeten worden, dat uit hoofde van de veiligheid bij de aangeslotene deze vooraf geïnformeerd wordt over de afschakeling en/of de inschakeling.
- 72) Voor de goede orde merkt Energie-Nederland op, dat de zin van artikel 9.7 lid 1 sub d Ontwerpbesluit niet loopt. Daarom is onduidelijk wat hiermee wordt bedoeld.
- 73) De titel van § 9.9 Ontwerpbesluit is onvolledig. Het woord ‘voorwaarden’ dient toegevoegd te worden.
- 74) In artikel 9.30 lid 2 Ontwerpbesluit staat bepaald, dat congestiemanagement eindigt op het moment dat geen sprake meer is van een *structureel* tekort aan beschikbare transportcapaciteit in het desbetreffende gebied. Energie-Nederland vraagt zich af hoe om te gaan met incidentele of tijdelijke congesties.
- 75) In artikel 9.32 Ontwerpbesluit wordt gesproken over de erkenning als Congestie Service Provider (**CSP**). Ten aanzien van de CSP merkt Energie-Nederland het volgende op.

- 76) Het is Energie-Nederland niet duidelijk hoe de rol en verantwoordelijkheid van een CSP in relatie tot andere marktrollen, zoals BSP en BRP, ingevuld gaat worden en of deze nieuwe rol noodzakelijk is. Energie-Nederland heeft de volgende vragen:
- a. Is de CSP-rol een verbijzondering van de BSP rol is of het een afzonderlijke rol?
 - b. Wat zijn de taken en verantwoordelijkheden van de CSP?
 - c. Is de CSP-rol beperkt tot congestiemanagementdiensten? En zo ja, op welke wijze wordt dit geborgd?
 - d. Is de CSP aan te merken als een aggregator in de zin van de Nieuwe Energiewet?
 - e. Klopt het dat een CSP niet te maken heeft met onbalansen en onbalanscorrecties bij het activeren van congestiemanagementdiensten?
 - f. Is er een Transfer of Energy nodig tussen een CSP en een andere marktspeeler, zoals de BRP?
 - g. In hoeverre kan dezelfde capaciteit door een BSP en tegelijkertijd ook door een CSP aangeboden worden?
- 77) Daarnaast zou een CSP niet alleen voor een groep aansluitingen zijn diensten kunnen uitvoeren, maar zou dit ook van toepassing kunnen zijn op een individuele aangeslotene die eigenhandig meedoet aan congestiemanagement, waarbij de arbitraire gekozen grens van 1 MW wat ons betreft kan komen te vervallen.
- 78) In artikel 9.32 lid 3 Ontwerpbesluit staat bepaald, dat de CSP het recht heeft om congestiemanagementdiensten aan te bieden namens
- a. één aangeslotene die beschikt over een elektriciteitsproductie-eenheid met een maximumcapaciteit groter dan of gelijk aan 1 MW of een verbruiksinstallatie met een capaciteit groter dan of gelijk aan 1 MW; en
 - b. een groep van één of meer aangeslotenen die beschikken over een elektriciteitsproductie-eenheid met een maximumcapaciteit kleiner dan 1 MW of een verbruiksinstallatie met een capaciteit kleiner dan 1 MW.
- 79) Naar aanleiding van dit artikellid vraagt Energie-Nederland zich af of aggregatie van diverse aangeslotenen met een elektriciteitsproductie-eenheid met een maximumcapaciteit groter dan of gelijk aan 1 MW niet mogelijk is. Energie-Nederland verzoekt ACM hieromtrent duidelijkheid te verstrekken.
- 80) In artikel 9.32 lid 8 Ontwerpbesluit staat bepaald, dat een erkenning als CSP wordt ingetrokken wanneer een CSP zijn verplichtingen jegens een of meer netbeheerder(s) niet nakomt. Naar de mening van Energie-Nederland zou de netbeheerder eerst bij de CSP moeten informeren naar de oorzaak hiervan. Pas daarna zou de netbeheerder moeten beoordelen of hier een waarschuwing of een intrekking van de erkenning van toepassing is.
- 81) In bijlage 11 sub 2 f Ontwerpbesluit is bepaald, dat het geboden vermogen zowel geheel als gedeeltelijk afroepbaar is. Daaraan zou naar de mening van Energie-Nederland toegevoegd moeten worden: *“tenzij het technisch alleen mogelijk is om volledig af te schakelen”*.

- 82) In bijlage 12 sub 2 Ontwerpbesluit staat bepaald, dat een capaciteitsbeperking is gebaseerd op een tussen de netbeheerder en de aangeslotene af te sluiten contract. Naar de mening van Energie-Nederland zou het zuiverder zijn om hier te spreken van een beperking van de dispatch.
- 83) Energie-Nederland gaat ervan uit, dat congestiemanagement ook toegepast zou moeten worden op de netten van de laagste spanningsniveaus. Energie-Nederland verzoekt ACM hier een nadere toelichting op te geven.

6. Verzoek

Namens de marktpartijen, verenigd in Energie-Nederland, verzoek ik u om het Ontwerpbesluit in heroverweging te nemen en al hetgeen Energie-Nederland hiervoor heeft opgemerkt daarin mee te nemen.

Graag zal Energie-Nederland tijdens de bijeenkomst op vrijdag 15 oktober 2021 haar zienswijze mondeling nader toelichten.

Met vriendelijke groet,

Sam Collot d'Escury
Directeur Energie-Nederland